

Lewyn kappale -dementia

TIETOLOMAKE RUOTSIN DEMENTIAKESKUKSESTA

Lewykroppsdemens • faktablad på finska

Suhteellisen uusi diagnoosi

Dementia vaikeuttaa ajattelua, suunnittelua ja kommunikointia. Oireita aiheuttavat erilaiset aivosairaudet ja -vammat. Yksi yleisimmistä demenciasairauksista on Lewyn kappale -dementia, jota kutsutaan myös Lewyn kappale -taudiksi.

Lewyn kappale -dementia on suhteellisen uusi diagnoosi, joka vaikuttaa yleensä yli 65-vuotiaisiin. Se on saanut nimensä aivoissa olevista pienistä proteiinikertymistä, *Lewyn kappaleista*, jotka ovat tyypillisiä taudille.

Joitakin tyypillisiä oireita

Lewyn kappale -dementia aiheuttaa näköharhoja eli henkilö näkee joskus esineitä tai muita ihmisiä, joita ei ole olemassa. Taudille on myös ominaista lisääntynyt vaikeus arvioida etäisyyksiä ja hahmottaa asioita kolmiulotteisesti, mikä vaikeuttaa suunnistamista ja käytännön tehtävien suorittamista.

Arkea vaikeuttavat myös jäykät lihakset ja hitaat liikkeet, fyysiset oireet, jotka ilmenevät taudin alkuvaiheessa ja liitetään muuten Parkinsonin tautiin.

Häiriintynyt yöuni on yleistä alussa

Lewyn kappale -dementia alkaa salakavalasti. Taudin ensimmäinen merkki voi olla yönun häiriintyminen – henkilö nukkuu levottomasti ja huutaa ja huijaa unissaan. Henkilö voi tuntea olonsa hämmentyneeksi, näennäisesti ilman syytä. Unohtelu ja vaikeudet sanojen löytämisessä, jotka ovat yleisiä dementia-taudin alkuvaiheessa, ovat Lewyn kappale -dementian vähemmän ilmeisiä oireita.

Tila voi vaihdella suuresti

Vähitellen oireet tulevat selvemmiksi ja sekä henkiset että fyysiset toiminnot kärsivät. Henkilö tuntee usein väsymystä ja nukkuu pitkään, joskus jopa päivällä. Sairaus vaikeuttaa valppaana pysymistä. Toinen tyypillinen Lewyn kappale

-dementian piirre on, että henkilön tila vaihtelee suuresti päivästä toiseen. Jopa verenpaine, joka on usein liian alhainen, voi selittämättömästi vaihdella edestakaisin.

Varhainen diagnoosi on tärkeä

Lewyn kappale -dementiaa ei voida määrittää yksinkertaisella testillä. Diagnoosi perustuu sarjaan testejä, tutkimuksia ja keskusteluja potilaan ja omaisten kanssa.

Dementiaselvitys kestää yleensä neljästä kuuteen viikkoa. On tärkeää, että se aloitetaan mahdollisimman pian, jotta oikea apu ja hoito voidaan tarjota ajoissa. Nykyään tautiin ei ole parannuskeinoja, mutta oireita voidaan lievittää eri tavoilla.

Erilaisia tapoja lievittää oireita

Lewyn kappale -dementiassa huomioitavaa on, että neurolepteillä, joita normaalisti käytetään näköharhoihin, voi olla vakavia sivuvaikutuksia. Näitä lääkkeitä tulisi siksi välttää. Useat Alzheimerin ja Parkinsonin tautiin kehitetyt lääkkeet voivat kuitenkin olla tehokkaita, erityisesti taudin alkuvaiheessa.

Lewyn kappale -dementiaa sairastavat tarvitsevat paljon tukea. Apuvälineet ja muut toimenpiteet voivat helpottaa arkea. On myös tärkeää saada selitys oireille, jotta voidaan suunnitella mahdollisimman hyvää ja merkityksellistä elämää.

Vähitellen tarvitaan yhä enemmän tukea ja apua yhteiskunnan terveydenhuollosta ja sosiaalituesta.

© Svenskt Demenscentrum

Lisää tietoisuuksia suomeksi voi tulostaa Svenskt Demenscentrumin verkkosivuilta:
www.demenscentrum.se/fi

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Lewykroppsdemens

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

En relativt ny diagnos

Demenssjukdom gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Symtomen orsakas av olika sjukdomar och skador i hjärnan. En av de vanligare demenssjukdomarna är Lewykroppsdemens, även kallad Lewy Body-sjukdom.

Lewykroppsdemens är en relativt ny diagnos som vanligen drabbar personer som är äldre än 65 år. Den har fått sitt namn av de små ansamlingar av proteiner i hjärnan, *Lewykroppar*, som är typiska för sjukdomen.

Några typiska symtom

Lewykroppsdemens ger upphov till synhallucinationer, det vill säga personen ser ibland föremål eller andra personer som inte finns där. Sjukdomen kännetecknas också av ökade svårigheter att bedöma avstånd och att uppfatta saker tredimensionellt, något som gör det svårare att orientera sig och att utföra praktiska sysslor.

Vardagen försvåras även av stela muskler och långsamma rörelser, kroppsliga symtom som kommer tidigt i sjukdomsförloppet och som annars förknippas med Parkinsons sjukdom.

Störd nattsömn vanligt i början

Lewykroppsdemens kommer smygande. Ett första sjukdomstecken kan vara störd nattsömn – personen sover oroligt och ropar och fäktar i sömnen. Personen kan känna sig förvirrad, till synes utan anledning. Glömska och besvär med att hitta ord, som är vanligt i början av en demenssjukdom, är mindre framträdande drag vid Lewykroppsdemens.

Tillståndet kan variera kraftigt

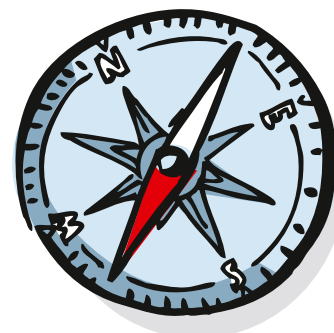
Efterhand blir symtomen mer påtagliga och både mentala och kroppsliga funktioner påverkas. Personen känner sig ofta trött och sover länge, ibland även under dagen. Sjukdomen gör det svårare att hålla sig uppmärksam. Ett annat typiskt drag för

Lewykroppsdemens är att personens tillstånd varierar kraftigt från dag till dag. Även blodtrycket, som ofta ligger för lågt, kan oförklarligt pendla fram och tillbaka.

Tidig diagnos viktig

Lewykroppsdemens kan inte fastställas genom ett enkelt prov. Diagnosen bygger på en rad tester, undersökningar och samtal med patient och anhöriga.

Demensutredningen brukar ta fyra till sex veckor. Det är viktigt att den snarast påbörjas så att rätt hjälp och behandling kan sättas in i god tid. Idag saknas botemedel mot sjukdomen men det finns olika sätt att lindra symtomen.

Olika sätt att lindra symtomen

Utmärkande för Lewykroppsdemens är att neuroleptika, som normalt sätts in vid synhallucinationer, kan ge allvarliga biverkningar. Dessa läkemedel bör därför undvikas. Däremot kan flera läkemedel som utvecklats för Alzheimers sjukdom och Parkinsons sjukdom ha god effekt, främst i början av sjukdomsförloppet.

Personer med Lewykroppsdemens behöver mycket stöd. Hjälpmedel och andra insatser kan underlätta vardagen. Det är också viktigt att få en förklaring till symtomen för att på bästa sätt kunna planera för ett så bra och meningsfullt liv som möjligt.

Efterhand behövs alltmer stöd och hjälp av samhällets vård och omsorg.

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se